

Τμήμα Εργοθεραπείας

Σχολή Φυσικής Αγωγής, Αθλητισμού & Εργοθεραπείας

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Εισαγωγή στο μάθημα- Θεμελιώδεις έννοιες

Δρ. Παναγιώτης Ν. Σιαπέρας *ΟΤ*

Επίκουρος Καθηγητής

E-mail: psiapera@ot.duth.gr

Συν-διδάσκουσα: Μαρία Κούτρα *ΟΤ*

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

1

Το άτομο και η δράση....

Η Εργοθεραπεία υιοθετεί την αρχή ότι η ανθρώπινη λειτουργικότητα είναι αυτή που πρέπει να συντηρηθεί ή αν είναι εφικτό να αποκατασταθεί (Reily,1962).

REHABILITATION 2030.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

2

Τα θεμέλια της θεωρητικής υπόστασης της Εργοθεραπείας

ΕΡΓΟ: ένα σύνολο δραστηριοτήτων που έχει προσωπική, κοινωνικό-πολιτισμική σημασία σε ένα συγκεκριμένο πολιτισμό και υποστηρίζει τη συμμετοχή στη κοινωνία.

Τα ανθρώπινα Έργα αποτελούν μοναδικά στοιχεία της πρακτικής της Εργοθεραπείας. Έργο είναι μια σειρά καθημερινών δραστηριοτήτων που αποτελούν τρόπο ζωής και έχουν ιδιαίτερο νόημα αξία και σκοπό για το άτομο.

Η **συμμετοχή** (participation) και η **εμπλοκή** (engagement) των ατόμων σε **έργα** της επιλογής τους με ιδιαίτερο **νόημα, αξία και σκοπό δίνουν την ταυτότητα και τους ρόλους ζωής του ατόμου.**

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

3

Ανθρώπινα Έργα / Τομείς εκτέλεσης Έργου

1. Αυτοφροντίδα / Αυτοσυντήρηση
2. Εργασία/ Παραγωγικές Δραστηριότητες
3. Ψυχαγωγικές δραστηριότητες / ελεύθερος χρόνος

Επίπεδα έργων

Υψηλότερου επιπέδου (π.χ. επαγγέλματα που αναπαριστούν ανάγκες της Δυτικής βιομηχανικής & μεταβιομηχανικής εποχής).

Χαμηλότερου επιπέδου (ειδικά χαρακτηριστικά έργων π.χ. καθημερινές δραστηριότητες ή δράσεις).

Δραστηριότητα

Μια δομημένη σειρά ενεργειών ή εργασιών που συμβάλουν στα Έργα (π.χ. στην αυτοφροντίδα ή προσωπική υγιεινή με επιμέρους δράση τη φροντίδα των δοντιών με απαραίτητα στοιχεία για να ολοκληρωθεί η δράση η ύπαρξη οδοντόβουρτσας & οδοντόκρεμας).

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

4

Εκτέλεση Έργου (Occupational Performance)

Η λέξη Έργο αφορά την εκτέλεση μια δραστηριότητας την οποία καθοδηγεί και δομεί. Για παράδειγμα το ποδόσφαιρο:

Εκτελείται σε συγκεκριμένο φυσικό περιβάλλον

Περιλαμβάνει συγκεκριμένα υλικά για την εκτέλεσή του.

Χρειάζεται ανθρώπινο πλαίσιο και χρονικό πλαίσιο.

Έχει κοινωνικό-πολιτισμική διάσταση και ερμηνεύεται ανάλογα (παιχνίδι ποδοσφαίρου μεταξύ μαθητών ή επαγγελματικές ομάδες)

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

5

Εκτέλεση Έργου με συγκεκριμένο στόχο (task-oriented); (Christiansen & Townsend, 2004)

Το παίξιμο ποδοσφαίρου ως ενέργεια αποτελεί εκτέλεση Έργου με συγκεκριμένο στόχο.

Έχει μετρήσιμη διάσταση η διενέργεια ή η ολοκλήρωση του.

Εξαρτάται από το επίπεδο ικανότητας των παικτών.

Οι εγγενείς παράγοντες που επιτρέπουν την εκτέλεση του Έργου λέγονται **καταλύτες εκτέλεσης (performance enablers)**

Αισθητήρια & κινητικά συστήματα

Την υγεία & σωματική κατάσταση

Γνωστικές ικανότητες

Αυτοαντίληψη

Αυτοεκτίμηση/ αυτοπεποίθηση

Συναισθηματική κατάσταση

Περιβαλλοντικοί παράγοντες (φυσικό, κοινωνικό πολιτισμικό)

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

6

Λειτουργικότητα (Function)

Αφορά τα σωματικά και τα ψυχολογικά στοιχεία που υποστηρίζουν την εκτέλεση Έργου.

Αφορά τη δυνατότητα αποτελεσματικής εκτέλεσης ρόλων & έργων που απαιτούνται κατά τη διάρκεια της καθημερινής ζωής.

Είναι αποτελεσματική η λειτουργικότητα όταν το άτομο έχει τις κατάλληλες ικανότητες (abilities) (έμφυτα χαρακτηριστικά π.χ. τραγούδι)

Ή τις κατάλληλες δεξιότητες (skills) (γνωστικές, κινητικές κλπ.) που εξελίσσονται με την πρακτική

Για παράδειγμα ένα παιδί με ταλέντο στη μουσική που το αναπτύσσει με πρακτική άσκηση.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

7

Και τι κάνει η Εργοθεραπεία???

Αξιολογεί τη λειτουργικότητα με σκοπό να καθορίσει εάν κάποιος

1. είναι ικανός να ζήσει ανεξάρτητα,
2. να εκτιμήσει το επίπεδο υποστήριξης που θα χρειαστεί
3. και αν χρειάζεται κάποια παρέμβαση.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

8

Το περιβάλλον κατά την εκτέλεση Έργου

Περιβάλλον είναι ότι περιβάλλει το άτομο (αντικείμενα, άνθρωποι, κοινωνία πολιτισμός, οικονομική κατάσταση πανδημία κλπ.).

Πλαίσιο: είναι το σύνολο συνθηκών και προϋποθέσεων του περιβάλλοντος προκειμένου να συμμετάσχουμε σε αυτό. Η εκτέλεση έργου επηρεάζεται από αυτό σε συνδυασμό με τις ικανότητες και δεξιότητες του ατόμου.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

9

Εμπλοκή (engagement)

Είναι η αίσθηση κατά την εκτέλεση ενός Έργου ή μιας δραστηριότητας:

1. Επιλογής
2. Συμμετοχής
3. Θετικής έννοιας & αφοσίωσης

Η εμπλοκή υποδεικνύει την αφοσίωση σε ότι κάνει με ψυχή και σώμα

Η εμπλοκή επίσης καθορίζεται:

1. από το κίνητρο για ικανοποίηση αναγκών του ατόμου.
2. Από τη **βούληση** – τη συνειδητή απόφαση

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

10

Ανεξαρτησία

Όταν κάποιος δεν είναι εξαρτημένος από πουθενά.

Είναι ικανός επιλέγει και εκτελεί τα έργα του δίχως να στηρίζεται σε άλλους.

Όμως σε μία κοινότητα υπάρχει **αλληλεξάρτηση** δηλαδή εργαζόμαστε συλλογικά είτε σε κοινωνικό επίπεδο είτε σε θεραπευτικό επίπεδο για να πετύχουμε τους Εργοθεραπευτικούς μας στόχους.

Ο Εργοθεραπευτής θα ασχοληθεί με την αύξηση της ανεξαρτησίας ή της αλληλοεξάρτησης του ατόμου όπου ο στόχος θα εξαρτηθεί από την επιθυμία τους τελευταίου.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

11

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Η ύπαρξη ισορροπίας στα έργα καθόλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου αποτελεί για τον Εργοθεραπευτή δείκτη της λειτουργικότητας του ατόμου.

Αποτελεί βασική έννοια της Επιστήμης του Έργου.

Έχει ιστορικές καταβολές στους θεμελιωτές της Εργοθεραπείας:

«Η αντίληψή μας για έναν άνθρωπο είναι ενός οργανισμού που διατηρεί και ισορροπεί τον εαυτό του στον πραγματικό κόσμο» (Meyer, 1922).

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

12

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Διαχρονικά η ισορροπία στο έργο αποτελεί κεντρικό παράγοντα της Εργοθεραπείας και της Επιστήμης του Έργου.

Οι πρώτες έρευνες έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες αντιλαμβάνονταν την Ισορροπία στο Έργο ως την περίπου ισορροπη ενασχόληση με Έργα σωματικά, διανοητικά, κοινωνικά και ανάπαυσης.

Σήμερα στη περίπτωση διαταραχών εξετάζουμε και τις δυσκολίες στην ισορροπία Έργων.

Η ισορροπη ενασχόληση με το Έργο οδηγεί στην ευημερία.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

13

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Η ισορροπία στο Έργο καθορίζεται από:

1. Κοινωνικούς ρόλους
2. Προσωπικές αξίες
3. Την εκπλήρωση απαιτήσεων και ρόλων
4. Συμβατότητα στη σύνθεση διαφορετικών Έργων (Wada et al., 2010).

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

14

Αριστοτέλης: *Τι είναι η Ευδαιμονία;*

Για να απαντήσει σε αυτό το ερώτημα εισάγει την πλατωνική έννοια του έργου ή της λειτουργίας.

Ποιο είδος ζωής παρέχει στον άνθρωπο τη μεγαλύτερη ικανοποίηση;

Για τον Αριστοτέλη η αρετή βρίσκεται τόσο στην πρόθεση όσο και στην εκτέλεση των πράξεων

Ο άνθρωπος οφείλει να στρέφεται σε πράξεις, οι οποίες θα είναι ενάρετες τόσο για το ατομικό του συμφέρον, όσο και για το συμφέρον των άλλων ανθρώπων.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

15

Έργο και ο ρόλος στις Δραστηριότητες

16

Εκτέλεση Έργου (Occupational Performance)

Η λέξη Έργο αφορά την εκτέλεση μια δραστηριότητας την οποία καθοδηγεί και δομεί. Για παράδειγμα το ποδόσφαιρο:

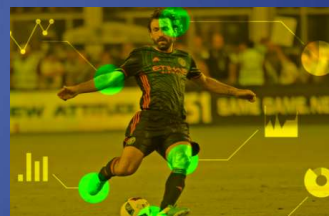
- Εκτελείται σε συγκεκριμένο φυσικό περιβάλλον
- Περιλαμβάνει συγκεκριμένα υλικά για την εκτέλεσή του.
- Χρειάζεται ανθρώπινο πλαίσιο και χρονικό πλαίσιο.
- Έχει κοινωνικό-πολιτισμική διάσταση και ερμηνεύεται ανάλογα (παιχνίδι ποδοσφαίρου μεταξύ μαθητών ή επαγγελματικές ομάδες)

17

Εκτέλεση Έργου με συγκεκριμένο στόχο (task-oriented); (Christiansen & Townsend, 2004)

- Το παίξιμο ποδοσφαίρου ως ενέργεια αποτελεί εκτέλεση Έργου με συγκεκριμένο στόχο.
- Έχει μετρήσιμη διάσταση η διενέργεια ή η ολοκλήρωση του.
- Εξαρτάται από το επίπεδο ικανότητας των παικτών.
- Οι εγγενείς παράγοντες που επιτρέπουν την εκτέλεση του Έργου λέγονται **καταλύτες εκτέλεσης (performance enablers)**
  - Αισθητήρια & κινητικά συστήματα
  - Την υγεία & σωματική κατάσταση
  - Γνωστικές ικανότητες
  - Αυτοαντίληψη
  - Αυτοεκτίμηση/ αυτοπεποίθηση
  - Συναισθηματική κατάσταση

Περιβαλλοντικοί παράγοντες (φυσικό, κοινωνικό πολιτισμικό)

18

Λειτουργικότητα (Function)

- Αφορά τα σωματικά και τα ψυχολογικά στοιχεία που υποστηρίζουν την εκτέλεση Έργου.
- Αφορά τη δυνατότητα αποτελεσματικής εκτέλεσης ρόλων & έργων που απαιτούνται κατά τη διάρκεια της καθημερινής ζωής.
- Είναι αποτελεσματική η λειτουργικότητα όταν το άτομο έχει τις κατάλληλες ικανότητες (**abilities**) (**έμφυτα χαρακτηριστικά π.χ. τραγούδι**)
- Ή τις κατάλληλες δεξιότητες (**skills**) (**γνωστικές, κινητικές κλπ.**) που εξελίσσονται με την πρακτική

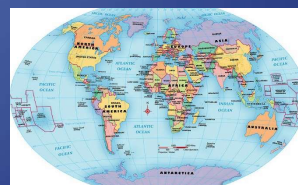
Για παράδειγμα ένα παιδί με ταλέντο στη μουσική που το αναπτύσσει με πρακτική άσκηση.

19

Το περιβάλλον κατά την εκτέλεση Έργου

- Περιβάλλον είναι ότι περιβάλλει το άτομο (αντικείμενα, άνθρωποι, κοινωνία πολιτισμός, οικονομική κατάσταση πανδημία κλπ.).
- **Πλαίσιο:** είναι το σύνολο συνθηκών και προϋποθέσεων του περιβάλλοντος προκειμένου να συμμετάσχουμε σε αυτό. Η εκτέλεση έργου επηρεάζεται από αυτό σε συνδυασμό με τις ικανότητες και δεξιότητες του ατόμου.

20

Ανεξαρτησία

- Όταν κάποιος δεν είναι εξαρτημένος από πουθενά.
- Είναι ικανός επιλέγει και εκτελεί τα έργα του δίχως να στηρίζεται σε άλλους.
- Όμως σε μία κοινότητα υπάρχει **αλληλεξάρτηση** δηλαδή εργαζόμαστε συλλογικά είτε σε κοινωνικό επίπεδο είτε σε θεραπευτικό επίπεδο για να πετύχουμε τους Εργοθεραπευτικούς μας στόχους.
- Ο Εργοθεραπευτής θα ασχοληθεί με την αύξηση της ανεξαρτησίας ή της αλληλεξάρτησης του ατόμου όπου ο στόχος θα εξαρτηθεί από την επιθυμία τους τελευταίου.

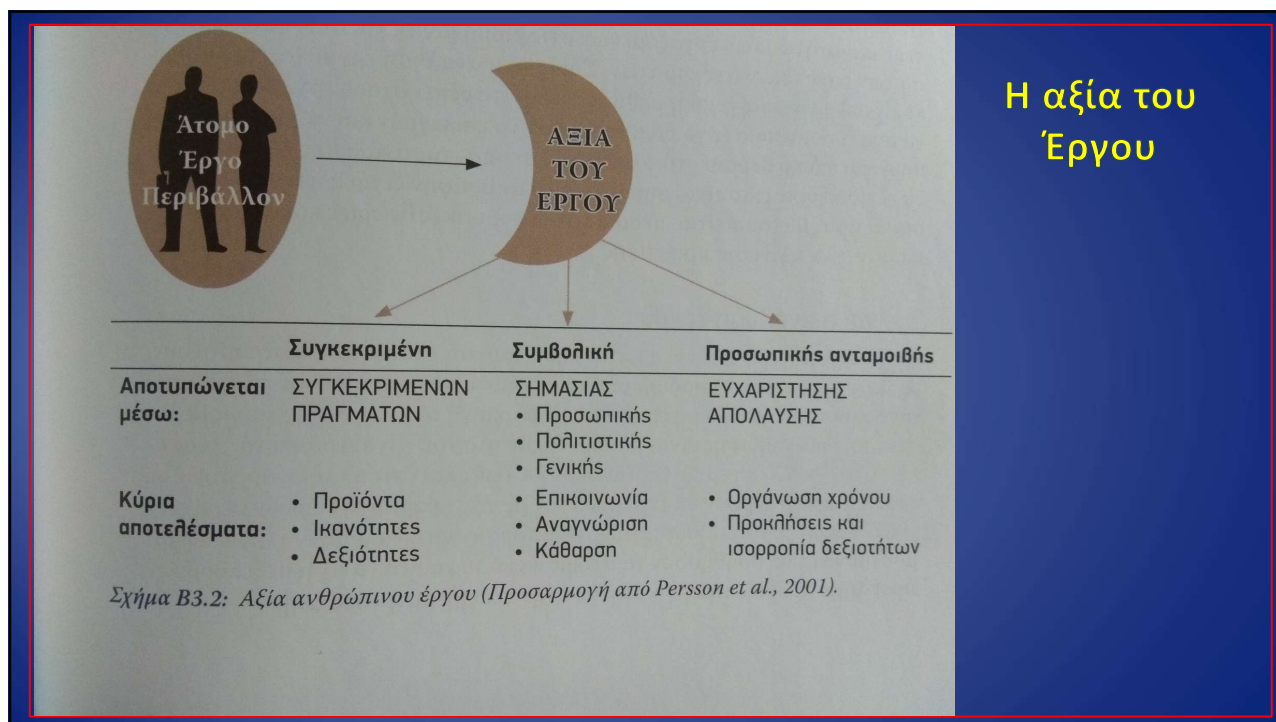
21

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

- Διαχρονικά η ισορροπία στο έργο αποτελεί κεντρικό παράγοντα της Εργοθεραπείας και της Επιστήμης του Έργου.
- Οι πρώτες έρευνες έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες αντιλαμβάνονταν την Ισορροπία στο Έργο ως την περίπου ισόρροπη ενασχόληση με Έργα σωματικά, διανοητικά, κοινωνικά και ανάπαυσης.
- Σήμερα στη περίπτωση διαταραχών εξετάζουμε και τις δυσκολίες στην ισορροπία Έργων.
- Η ισόρροπη ενασχόληση με το Έργο οδηγεί στην ευημερία.

22

23

Ανάλυση Έργου

- Οι εργοθεραπευτές με την ανάλυση έργου μπορούν να συγκεντρώσουν και να σχεδιάσουν ειδικές, με ιδιαίτερο νόημα και δραστηριότητες για τους τους πολίτες που το έχουν ανάγκη με στόχο την ευημερία τους.
- Η ανάλυση έργου συμβάλλει στην διαπίστωση των αναγκών των πολιτών και στη παρέμβαση προκειμένου να ικανοποιηθούν.
- Έτσι η εργοθεραπεία παρεμβαίνει καθοριστικά στα ζητήματα λειτουργικότητας στην καθημερινή ζωή των πολιτών.

24

Ανάλυση Έργου

- Με την ανάλυση η ποιότητα, οι ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά των έργων, μπορούν να **διαβαθμιστούν** και να **προσαρμοστούν** για να συναντήσουν τις τρέχουσες ικανότητες των εξυπηρετούμενων ή να χορηγήσουν δραστηριότητες με ιδιαίτερο **νόημα** για να προάγουν τη λειτουργικότητα.
- Τα έργα αναλύονται και χορηγούνται για να βοηθήσουν το άτομο να ξεπεράσει ή να διευκολύνει τη λειτουργικότητα του επωφελούμενου στην καθημερινή του ζωή

25

Ανάλυση Έργου

- Χρησιμοποιώντας τις δραστηριότητες ως τρόπο παρέμβασης προάγουμε την υγεία, την ευημερία και τη λειτουργικότητα μέσω της:

- 1) ανάλυσης,
- 2) επιλογής,
- 3) σύνθεσης,
- 4) προσαρμογής διαβάθμισης

Κάνοντας εφαρμογή δραστηριοτήτων με σκοπό την διατήρηση ή την προαγωγή της ποιότητας ζωής μέσω της λειτουργικότητας του ατόμου.

26

Διαδικασία Ανάλυσης Έργου

- Κατακερματίζουμε το έργο σε δραστηριότητες και καθήκοντα το από το οποίο συντίθεται.
- Αναγνωρίζουμε την αλληλουχία ή τα στάδια της δραστηριότητας-καθήκοντος και αναλύουμε λεπτομερώς τις διαστάσεις της εκτέλεσης σε δραστηριότητες-καθήκοντα.
- Δίνονται γενικές απαιτήσεις σχετικά με το περιβάλλον και κοινωνικοπολιτιστικούς παράγοντες.

27

Διαδικασία Ανάλυσης Έργου

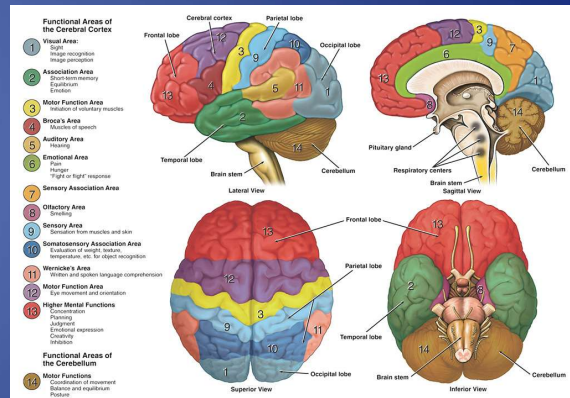
- ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑΣ (SEQUENCE ANALYSIS) Αναγνώριση των βημάτων και των σταδίων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση ενός έργου/δραστηριότητας
- ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ (GENERAL ANALYSIS) Τοποθέτηση του έργου σε πολιτισμικό και περιβαλλοντολογικό πλαίσιο στο οποίο αναλύονται:
- οι ρόλοι ζωής μέσω της εμπλοκής με το συγκεκριμένο έργο
- Τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος που ευνοούν ή δεν ευνοούν το Έργο.
- το προσωπικό νόημα η αξία και ο σκοπός για το άτομο
- Γενικές ιδιότητες όπως κόστος και ασφάλεια.

28

Διαδικασία Ανάλυσης Έργου

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (PERFORMANCE ANALYSIS)

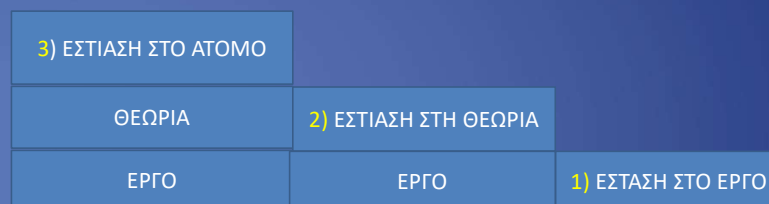
- Αναγνωρίζονται οι ικανότητες του ατόμου που απαιτούνται για την επιτυχή εμπλοκή σε ένα έργο
- Τα στοιχεία εκτέλεσης (performance components) συμπεριλαμβάνουν τους τομείς:
  - Κινητικές δεξιότητες
  - Αισθητηριακές δεξιότητες
  - Γνωσιακές δεξιότητες
  - Κοινωνικές - Διαπροσωπικές δεξιότητες
  - Ψυχολογικές δεξιότητες (psychological skills)

29

Επίπεδα Ανάλυσης Έργου

Προσαρμογή από Crepeau (2003)

30

Διαβάθμιση (Grading) & Προσαρμογή (Adaptation) Έργου

Πρόκειται για βασικές παραμέτρους της πρακτικής της Εργοθεραπείας:

- Διαβάθμιση: Είναι οι σταδιακές (gradual) αλλαγές που κάνει ο Εργοθεραπευτής ώστε να κάνει δυσκολότερα ή ευκολότερα τα στοιχεία της Εκτέλεσης Έργου ανάλογα με το επίπεδο δεξιοτήτων του ατόμου.
- Στοχεύει τη βελτίωση στοιχείων της Εκτέλεσης τα οποία έχουν επηρεαστεί από τη κατάσταση του ατόμου ή τις περιβαλλοντικές συνθήκες.
- Συνεπώς ο Εργοθεραπευτής δρα σε ότι έχει έκπτωση με σκοπό την επαναφορά ή την περαιτέρω έκπτωση

31

Διαβάθμιση (Grading) & Προσαρμογή (Adaptation) Έργου

Προσαρμογή:

- Η διαδικασία διαβάθμισης λέγεται θεραπευτική προσαρμογή. (Σημαντικό να μην ξεχάσουμε ότι ο ωφελούμενος πρέπει να έχει ενεργή συμμετοχή και να διατηρείται το νόημα που αποδίδει το ίδιο το άτομο στο Έργο).
- Η διατήρηση της δυνατότητας Εκτέλεσης Έργων λέγεται Λειτουργική Προσαρμογή (Gradual Adaptation). Αφορά εξωτερικούς παράγοντες και όχι εσωτερικά αίτια αδυναμίας Εκτέλεσης Έργου

32

Χρησιμότητα Ανάλυσης Έργου

- Καταγραφή των στοιχείων του έργου (της αλληλουχίας και της αλληλεξάρτησης μεταξύ των βημάτων και των σταδίων).
- Αναγνώριση του εύρους των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εκτέλεση έργου.
- Κατανόηση της σημασίας και της αξίας του έργου στο πλαίσιο της ποιότητας ζωής & κοινωνικο-πολιτισμικών παραγόντων.

33

Χρησιμότητα Ανάλυσης Έργου

- Προσδιορισμός των τρόπων μέσω των οποίων το έργο μπορεί να αλλάξει με διαβάθμιση & προσαρμογή.
- Εντοπισμός της δυνατότητας χρησιμοποίησης του έργου ως μέσου παρέμβασης για τη βελτίωση της λειτουργικότητας, πρόληψη της δυσλειτουργίας ή εκμάθηση δεξιότητας.

34

Πίνακας Β3.1: Παράδειγμα Ανάλυσης Έργου.

ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΦΙΛΙΤΖΑΝΙ ΤΣΑΪ

Εκτέλεση ρόλων: αναγνωρίστε το εύρος των ρόλων ζωής που συνδέονται με το συγκεκριμένο έργο.
Εάν το έργο υποστηρίζει τη συμμετοχή σε ρόλους – τι ρόλους υποστηρίζει η ετοιμασία ενός φλιτζανιού με τσάι;

- Μέλος οικογένειας
- Φροντιστής
- Φίλος/συνάδελφος
- Πελάτης
- Οικοδεσπότης
- Υπάλληλος/εργαζόμενος
- Εθελόντης

Τομείς εκτέλεσης: ταξινομήστε το έργο σε αυτοφροντίδα/δραστηριότητες καθημερινής ζωής, εργασία/παραγωγικότητα και παιχνίδι/ψυχαγωγία.

- Αυτοφροντίδα/αυτοσυντήρηση: ικανοποίηση μιας ανάγκης (δίψα, αναζωογόνηση)
- Εργασία/παραγωγικότητα: εργαζόμενος σε καφέ, φροντιστής
- Παιχνίδι/ψυχαγωγία: ευχαρίστηση, ξεκούραση, κοινωνικοποίηση

Σκαλτσή, Π., Τσινιά, Π. & Διαμαντοπούλου, Ε. (2016). Κατηγοριοποίηση και ανάλυση-σύνθεση ανθρώπινου έργου Στο: Π. Σκαλτσή Ι. Τσίπρα Α. Χαριτάκη & Ν. Τσινιά (Επιμ. Εκδ.). *Η Συμβολή της Εργοθεραπείας στη Ψυχιατρική Θεραπευτική*. Αθήνα: Εκδόσεις Παρισιάνου.

35

Θεμελιώδεις έννοιες της εργοθεραπείας

Έργο/δραστηριότητα: Ανάλυση αλληλουχίας-Παράθετε τα βήματα/στάδια του έργου. ΣΗΜΕΙΩΣΗ: δώτε περισσότερα από 20

1. Συνεκτινάξτε το φλιτζάνι, το φακελάκι τσαγιού, γάλα, ζάχαρη, κουταλάκι, λεμόνι και τοποθετήστε τα στην επιφάνεια εργασίας.
2. Γεμίστε τον βραστήρα με νερό, τοποθετήστε τον στα ρεύμα και ενεργοποιήστε τον.
3. Τοποθετήστε το φακελάκι με το τσάι μέσα στο φλιτζάνι.
4. Όταν ο βραστήρας είναι έτοιμος, ρίξτε ζεστό νερό πάνω στο φακελάκι με το τσάι, μέσα στο φλιτζάνι.
5. Ανακατέψτε με το κουταλάκι μέχρι να πετύχετε πόσα δυνατά θέλετε τη γεύση του τσαγιού σας.
6. Αφαιρέστε το φακελάκι και προσθέστε γάλα (αν επιθυμείτε) στο φλιτζάνι και ανακατέψτε.
7. Προσθέστε ζάχαρη και λεμόνι (αν επιθυμείτε) και ανακατέψτε.
8. Μεταφερθείτε σε μια άνετη καρέκλα.
9. Καθίστε και δοκιμάστε να πείτε το τσάι σας στη θερμοκρασία που επιθυμείτε.
10. Καθαρίστε.

Περιβάλλον: περιγράψτε το περιβάλλον στο οποίο εκτελείται συνήθως η δραστηριότητα. Συμπεριλάβετε παράγοντες που συμβάλλουν στο ανθρώπινο και το περιβάλλον περιβάλλον, καθώς και παράγοντες όπως η αισθητική του χώρου, η προστασία της ιδιωτικής ζωής, η άνεση, τα έπιπλα κ.ά. Σκεφτείτε ποιοι πολλαπλοί παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΟΥ

Καταγράψτε πού θα πραγματοποιηθεί το έργο:

- Κουζίνα – στο σπίτι μιας οικογένειας, στο διαμέρισμα
- Κουζίνα – σε ξενοδοχείο, εστιατόριο, καφέ
- Κουζίνα – σε νοσοκομείο
- Διαμέρισμα, γραφείο, δωμάτιο ξενοδοχείου
- Άλλο

- Επαρκής επιφάνεια για υλικά, εργαλεία, ηλεκτρικές συσκευές αν απαιτούνται
- Πρόσβαση σε παροχή νερού, ηλεκτρικού ρεύματος/γηάζιου, καλό φωτισμό
- Επαρκής χώρος για να πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα
- Καθίσματα για να το πείτε

Υλικά, εργαλεία, εξοπλισμός και πιθανές υπηρεσίες που απαιτούνται: καταγράψτε αναλυτικά, με αναπόσπαστο υλικό και υπηρεσίες (θερμανσις – ηλεκτρισμού – ύδρευσης) που απαιτούνται.

- Αναλώσιμα: φακελάκια τσαγιού, γάλα, ζάχαρη, λεμόνι
- Εργαλεία: σκεύη, φλιτζάνια-κούπες, κουταλάκια, τσαγιέρα, βραστήρας, φούγνος/επίψες, κιάβος απορριμμάτων, νεραχύτης
- Υπηρεσίες: νερού, ηλεκτρικού/γηάζιου
- Κόστος: 1 ευρώ

Κανόνες ασφαλείας: παραθέστε τους πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με το έργο. Οι πιθανοί κίνδυνοι μπορεί να αλληλάντιστο με την ηλικία, τις ικανότητες και την παρούσα ψυχική κατάσταση του ατόμου στο οποίο απευθύνεται η δραστηριότητα.

- Χρήση νερού που βράζει
- Ατύχημα από τον βραστήρα
- Προσοχή στον ηλεκτρισμό/γηάζι
- Θερμοκρασία του τσαγιού

36

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ	Κινητικά/σωματικά στοιχεία Τα ευρα-μιο σκελετικά και κινητικά στοιχεία εκτελέσονται που απαιτούνται για την αποτελεσματική εμφάνιση στην ετοιμασία ενός φιλιτζανιού με τσάι. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται: • Αρχική θέση αριχή και άλλες θέσεις (όρθια, καθιστά) • Αρθρώσεις που συμμετέχουν • Μύες που χρησιμοποιούνται • Κινήσεις και δράσεις που απαιτούνται σε κάθε άρθρωση • Κατά πόσο χρησιμοποιείται (-ούντα) το επικρατούν χέρι ή πόδι (μονομερές) ή τα δυο χέρια ή πόδια (διμερές) • Αντοχή ή μυϊκή δύναμη που απαιτείται • Συντονισμός (χεριού-ματιού, ματιού-ποδιού, μικτός, λεπτός) Αισθητηριακά στοιχεία Η δυνατότητα πρόσληψης και επεξεργασίας αισθητηριακών ερεθισμάτων από το σώμα και το περιβάλλον. Αυτό συμπεριλαμβάνει την ικανότητα εντοπισμού και διάκρισης: • Χρωμάτων, πρακτικών, γραμμών, σχημάτων (οπτικό) • Ήχων, τόνων, όγκων (ακουστικό) • Οσμών ή μυρωδιών (οσφρητικό) • Γεύσεων (γευστικό) • Αγγιγμάτων, πίεσης, πόνου, θερμοκρασίας, υψός και δόνησης διαμέσου της επαφής με το έδαφος (απτικό) Γνωστικά στοιχεία Η ικανότητα χρησιμοποιήσεως ανώτερων νοητικών λειτουργιών – η αφομοίωση και η χρήση των γνώσεων, η διαδικασία της σκέψης, η αποθήκευση των πληροφοριών, η ανάκληση και η διαχείριση τους κατά την παρασκευή ενός φιλιτζανιού με τσάι. Αυτό συμπεριλαμβάνει την ικανότητα για: • Εύρεση (εύρος της προσοχής) • Απομνημόνευση (μνήμη) • Αναγνώριση προβλημάτων, εξεύρεση κατάλληλων λύσεων και εκτέλεση του αποτελέσματος (ικανότητα επίλυσης προβλήματος) • Μάθηση • Αλληλεπίδραση ή τοποθέτηση των πληροφοριών σε λογική σειρά προκειμένου να καθορισθεί τι θα επαναληφθεί • Προβλεψιμότητα του χρόνου, του τόπου, των προσώπων ή μιας κατάστασης Κοινωνικά/διαπροσωπικά στοιχεία Η ικανότητα αλληλεπίδρασης με την κοινωνία, η καθιέρωση και η διατήρηση φιλίας. Αυτό συμπεριλαμβάνει: • Διαπροσωπικές δεξιότητες: χρήση λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας για αλληλεπίδραση σε ποικίλες κοινωνικές καταστάσεις • Κοινωνική συμπεριφορά: χρήση κατάλληλων τρόπων, ύπαρξη προσωπικού χώρου, βλεμματική επαφή, χειρονομίες, ενεργητική ακρόαση, έκφραση εαυτού όπως ενδείκνυται για την περίπτωση Συναισθητικά/ψυχολογικά στοιχεία Η ικανότητα επεξεργασίας συναισθημάτων και αντιμετώπισης δύσκολων καταστάσεων. Συμπεριλαμβάνονται οι ικανότητες για: • Αναγνώριση και έκφραση των προσωπικών σκέψεων, συναισθημάτων αλλά και των αναγκών των άλλων • Τροποποίηση ή επεξεργασία των προσωπικών σκέψεων και των συναισθημάτων και κατάλληλες δράσεις για αντανάχη στις προκλήσεις του περιβάλλοντος, προσωπικές φιλοδοξίες και αναπροσδιορίση από τους άλλους (εσωτερική συναισθηματική ρύθμιση και έλεγχος)

Το παραδειγμα στην Εξελιξη της Ε/Θ

- Η έννοια «Παράδειγμα» (Paradigm), χρησιμοποιείται ως εργαλείο για ανάλυση θεωρίας, πρακτικής και ανάπτυξης της Ε/Θ
  - Καθορίζει την ιδεατή πρακτική του επαγγέλματος
  - Διαμορφώνει πως οι Ε/Θ δικαιολογούν και προσδιορίζουν τις υπηρεσίες που παρέχουν
  - Λειτουργεί ως επαγγελματική κουλτούρα με κοινά πιστεύω και αξίες με νόημα και
  - Τα Παραδείγματα καθοδηγούν την επαγγελματική πρακτική

39

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας

«Είμαστε Τέκνα των Έργων μας»

panagiotis.siaperas@gmail.com

40